

La depressió en la gent gran: avaluació de la incidència en centres geriàtrics

Comes, P.; Fernández, J.; Ferrer, G.; Nebot, A.; Ortega, A.

Tutora: Olga Bruna

Llicenciatura de Psicologia. 4t Psicologia Matí

Tutora: Olga Bruna

Resum

L'objectiu d'aquest treball es centrava en valorar les diferències que s'observen en la depressió en gent gran institucionalitzada i no institucionalitzada. Hem realitzat un estudi basant-nos en el test GDS dissenyat especialment per a avaluar aquest trastorn en aquest sector de la població. Per a validar la nostra hipòtesi hem administrat el GDS a una mostra de 30 persones institucionalitzades i a 30 que no pertanyien a cap institució obtenint així uns resultats significatius corroborant la hipòtesi inicial.

Paraules clau: Depressió, institucionalització, vellesa, GDS.

Introducció

El problema de la depressió en les persones grans està augmentant en tant que augmenta la població de persones grans edat i la seva longevitat en el marc d'una societat avançada (Barcia et al., 2000).

La depressió constitueix el trastorn psíquic més diagnosticat en aquesta franja d'edat. Es calcula que entre el 10% i el 45% de la població de persones grans presenta símptomes depressius en algun moment. (De la Serna, 1996).

Generalment, les persones grans al ingressar en una residència s'enristeixen, es refugien en el seu món intern, en ells mateixos, en les seves fantasies personals. (Jiménez et al, 1998).

L'estudi de Perez Almeida i col·laboradors que van utilitzar l'escala de Hamilton i la GDS, trobant un 16 % amb depressió severa i un 54 % amb depressió moderada o lleu.

Per altre banda, la recerca J.M Castro va detectar un 9% de deprimits. Utilitzant l'escala de Zung, Fernández de Santiago va trobar un 25 % de deprimits en la residència Sagrada Família, de Sòria.

Un altre estudi realitzat a Milà per Spagnoli sobre 365 institucionalitzats, destacava que el 75 % presentaven algun tret depressiu, dels quals el 30% tenien alguna forma de depressió.

Com postulen Barcia et al. (2000), la institucionalització en residències es considera un factor de risc per al desenvolupament de depressió a la vista de la comparació de la prevalença en població general (entre un 7% i un 14%) i en la institucionalitzada (30%) (Callahan et al, 1994), fet que s'ha relacionat amb la pèrdua de control per dirigir la seva existència i la rutina i falta d'estímul.

Objectius de l'estudi

Avaluar l'índex de depressió en persones grans que es troben en un centre geriàtric.

Realitzar un estudi comparatiu de la incidència de depressió en persones grans institucionalitzades i població no institucionalitzada de la mateixa franja d'edat.

Hipòtesi:

L'índex de depressió és més elevat en població de persones grans institucionalitzades.

Mètode

Subjectes

La mostra utilitzada a l'estudi està integrada per un grup de 30 persones grans de diferents centres geriàtrics i un grup control, format per 30 persones grans no institucionalitzades. L'accés a la mostra ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Residència Tibidabo i la Residència Germanetes del Sagrat Cor, d'Arenys de Mar.

Instrument

L'instrument psicomètric utilitzat es l'Escala de Depressió geriàtrica de Yesavage (Geriàtric Depression Scale GDS), escala dissenyada per Brink i Yesavage al 1982, i elaborada especialment per avaluar l'estat afectiu de les persones grans. Es tracta d'un qüestionari de 15 ítems, de respostes dicotòmiques (SI/NO), que pot ser autoadministrat, o si es necessari heteroadministrat, llegint les preguntes a la persona. El seu contingut es centra en aspectes cognitivo-conductuals relacionats amb les característiques específiques de la depressió en la persona gran.

Procediment

La metodologia a seguir va consistir en sol·licitar la col·laboració de diversos centres geriàtrics per possibilitar l'accés a la mostra experimental de població institucionalitzada, als quals ens vam desplaçar i vam heteroadministrar el GDS. Pel que fa al grup control de població, vam accedir a la mostra a través de la col·laboració de diversos casals d'avis. Seguidament, vam procedir a l'avaluació de resultats i anàlisi estadístic.

Resultats

La mitjana obtinguda en referència a la mostra no institucionalitzada és de 2.60 mentre que la mostra institucionalitzada és de 5.93.

La desviació típica en la mostra no institucionalitzada és de 1.754 i la institucionalitzada és de 2.912.

Hem calculat la t-student i la diferència entre les mostres és altament significativa ja que la significació bilateral és de $p=0.000$ (quan la $p<0.001$ fa referència a un resultat molt significatiu).

Discussió

Els resultats del nostre estudi concorden amb l'estudi realitzat al 1984 a Londres, que senyalava un 38% de depressions en persones grans institucionalitzats davant un 13% que vivien a les seves llars.

En l'estudi de Spitzer i Endicot (1978) un 21 % de persones grans institucionalitzades presentaven depressió.

Llife (1991) detecta en un estudi de 236 persones grans, un 13% amb depressió- Utilitzant el GDS, troben una prevalença mitja del 36 , el 40% dones i el 30% homes.

Hem validat la nostra hipòtesi inicial confirmant que s'observa un major nombre de depressió en gent gran institucionalitzada a diferència d'aquella que no ho està.

Bibliografia

- BARCIA, D. , y ALCÁTARA, A. (2000). *Depresión en el anciano. Aspectos etiológicos y clínicos*. Actas Españolas de psiquiatria 2000;28 (7-mon 2): 3-9.
- CARBONELL, C. (2000) *La depresión en el anciano*. Actas españolas de Psiquiatria. 2000;28 (7-mon 2): 1-2.
- JIMÉNEZ, F. ; y GUILLÉN, F. (2001). *La depresión en los centros geriátricos*. Psiquis. 2001; 14 may, pág. 22-40.
- GONZÁLEZ, M. ; GIL, P. ; CARRASCO, I.; y GARCIA,S. (2001). *Depresión. Un enfoque gerontológico*. Madrid: Herder